

## Az új tűzifaszokványok.

Az új tűzifaszokványok napvilágot láttak, de közmegnyugvást fakereskedelmi körökben sem keltettek s ezért véglegeseknek aligha tekinthetők.

Rendkívül enyhe minősítési szabályokat állapítanak meg s a termelési választékok nem azonosak a kereskedelmi minőségekkel. Pl. a hasábfá, mint olyan, nem külön kereskedelmi minőség, hanem csak I. osztályu tűzifa s az marad akkor is, ha 20 százalékgig dorongfával kévertetik, holott kereskedő és termelő egyaránt magasabb árat igényelhet a tiszta hasábfáért, mint a vegyes tűzifáért, különösen, ha a jó régi szokáshoz hiven nem hasítja fel már a 12 cm.-es törzsrészt, hanem 14—15 cm.-en alul dorongnak hagyja a tűzifát.

Az a sajnos körülmény, hogy csonka hazánk erdeinek minősége sokszor alárendelt, még nem lehet ok arra, hogy az áru minősítése laza legyen s azt véljük, hogy uradalmi termeléseknél a régi szigorubb választékoláshoz és minősítéshez kell ezentul is ragaszkodni s hogy ez az eljárás anyagilag is előnyösebb.

Egyébiránt alább közöljük az új szokványokat egész terjedelmükben s így mindenki megalkothatja a maga véleményét azokról.

### *Tűzifaszokványok:*

#### 1. §. Fanem.

Fanem szerint megkülönböztetünk kemény, lágy és fenyő tűzifát.

Kemény tűzifa: a bükk, eser, gyertyán, szil, tölgy, kőris, juhar, akác és gyümölcsfákból termelt tűzifa.

Lágy tűzifa: a hárs, nyír, nyár, fűz, éger és egyéb lágy lombfákból termelt tűzifa.

Fenyő (puha) tűzifa: a luc, jegenye, erdei, fekete vagy vörös-fenyőfából termelt tűzifa.

#### 2. §. Választék.

Tűzifánál általában a következő választékokat különböztetjük meg:



1. hasábfa: legalább 12 cm. vastag törzsrészekből hasított darabok, amelyek 15 cm.-nél nem nagyobb, simára lefaragott ág-göcsöket tartalmazhatnak;

2. dorongfa: 6–12 cm. vastag törzsrészek gömbölyű állapotban mindkét végén fűrészszel metszve; egyik végén fejszével vágva, csak a törzs tövéből kikerülő darabok lehetnek;

3. botfa (vékony dorong): 6 cm.-nél vékonyabb ág- és törzsrészek, gömbölyűen kéregben hagyva, mindkét végén fűrészszel, vagy fejszével termelve;

4. tuskó: 15 cm.-nél nagyobb átmérőjű ág-göcsöket tartalmazó, nem hasított darabok, melyek hurirányban mért szélessége a 25 cm.-t meghaladja;

5. hántott fa: a) tölgykéreg termelése által nyert, lekérgezett dorongfa, 5 cm. átmérőtől feljebb fűrészelve, tuskó és korhadatmentes minőségben, b) ugyanaz 5 cm. átmérőn alul fűrészszel, vagy fejszével termelve (paprikafa);

6. kötegelt fa: teljesen felaprózott fenyő (puha) tűzifából, vagy fenyő (puha) fűrészshulladékból 20 cm. hosszú darabokban előállított és kb. 50 cm. átmérőjű, dróttal körülerősített hengeralakú kötegek;

7. fűrészshulladék: rönkök fűrészelésénél és a fűrészáru szélezésénél lehulló darabok: fenyő-fűrészshulladék kötegelve 1 m. hosszban; kötegetlen fenyő- és kemény fűrészshulladék minden hosszban.

3. §. A kereskedelembe általában kemény és puha tűzifa és ezen tűzifáknak három minőségi osztályát különböztetik meg.

### 1. Elsőosztályu tűzifa.

1 m. hosszú, mindkét végén fűrészszel termelt hasáb és dorong, tuskó- és korhadásmentesen. A hasábok és dorongok 3 százaléka egyik végén baltázva lehet. Külön kikötés hiányában legföljebb 20 százalék dorong szállítható.

### 2. Szokvány (merkantil) minőségű tűzifa.

Az elsőosztályu tűzifa méreteiben: külön százalékos kikötés hiányában 50 százalék hasáb, 50 százalék dorong, az egész mennyiségben tuskó és nem egészséges fa együttvéve 15 százalékig előfordulhat. A hasábok és dorongok 10 százaléka egyik végén baltázott is lehet. Egy címre és helyre irányított (disponált) és több rakományból álló mennyiségnél a hasáb és dorong közötti százalékos aránynak nem az egyes vagonszállítmányokra, hanem az egész szállított mennyiségre nézve kell fennállania. Folytatólagos szállítások esetén a jelzett százalékos arány legkésőbb minden szállítási hónap végéig helyreállítandó.



### 3. Selejtfa.

Az elsőosztályú és szokvány „merkantil” minőségű tűzifánál silányabb tűzifa, hasáb, dorong, tuskó, gally és nem egészséges darabok arányának megállapítása nélkül.

4. §. A kérges — héjjas — fát a nedvkeringés szünetelése idejében, hegyvidéken szeptember 15-ike, lapályon október 1. után, s a következő év április vége előtt kell dönteni.

Hántott fa a nedvkeringés idejében, vagyis rendszerint április, május és június hónapokban dolgozandó fel.

### 5. §. Méretek.

Ha a hosszúsági méret külön megállapítva nincs, a tűzifának, a kötegelt fát kivéve, rendszerint 1 m. hosszúnak kell lennie; 10 centiméterrel rövidebb, vagy hosszabb darabok 25 százalékig szállíthatók.

### 6. §. Mértékegység.

Az eladásnál mértékegység gyanánt a súly, vagy az űrméter használandó.

7. §. A súlyegység a métermázsza.

Vagontételekben való eladás esetén egyéb különleges kikötés hiján egy kocsirakomány alatt 10.000 kg.-ot kell érteni; vevő tehát többet, mint annyiszor 10.000 kg.-ot, ahány vagont vásárolt, nem igényelhet. 5 százalékig terjedő túlterhelést azonban tartozik átvenni.

8. §. Az űrméter lehetőleg tömören rakott, mindenütt 1 m. széles és 1 m. mély farakás, melynek magassága raktárban való átadás esetén 1 m., hajórakodókön való átadás esetén 1.05 m., erdőn való átadás esetén pedig egyéb kikötés hiányában 1.25 m.

9. §. Kicsinyben való, 10 űrmétert meg nem haladó eladásnál a fa felerészben kereszttrakásban (kalitkában), felerészben egy irányban rakva (hasban ölelve) adandó át.

10 űrmétert meghaladó mennyiség átadásánál az átadás 10 méter hosszú sorokban történik akként, hogy a sorok végén 1—1 űrméter széles kereszttrakás (kalitka), ezek között pedig a hasban ölelve rakandó.

10. §. Egyéb kikötés hiányában az ölelést az eladó teljesíti saját költségén.

Ha az eladó által eladásra előkészített áru ölelését a vevő kifogásolja, az ölelés megfelelőségének megállapítása céljából az átadásra előkészített soroknak mindkét fél részéről kiválasztandó



5 százalékból a vevő által próbaátölezés eszközrendő, amelynek eredménye az egész átadásra előkészített áru ölezésére irányadó. Ha ez a művelet 4 százalékot meghaladó hiányt eredményez, az átölezés költségeit az eladó, egyébként a vevő viseli.

### 11. §. Szárazsági fok.

Eltérő kikötés hiányában száraz tűzifa szállítandó, amely alatt olyan tűzifa értendő, amely legalább négy tavaszi, vagy nyári hónapon át kitermelve a vágásban, vagy rakodón állott.

„Kétéves vágásu“ (teljesen száraz) tűzifa alatt a szállítás előtt legalább 18 hónappal termelt tűzifát értünk.

### 12. §. Usztatott fa.

Usztatott tűzifa alatt a vágásból patakokon, usztatókon vagy vízi csuszatókon kilhozott fát kell érteni.

Usztatott fa csak külön kikötés esetében szállítható.

### 13. §. Eladás módja.

„Helyt“ (ab) vagon feladóállomás történő eladás esetén az eladó a tűzifát vasuti kocsiba rakatni és a vevő által megadott címre feladni köteles. A feladóállomáson felmerülő mindennemű kiadás és költség, u. m. kocsikiállítás, fuvarlevél, bélyeg, szállítási igazolvány stb. a mérlegelés díjának és költségének kivételével eladó terhére képezi.

Nem terhelik az eladót a feladóállomáson a vevő külön kívánsága vagy rendelkezése (pl. szállítási érdekebevallás, zárt kocsiiban való szállítás stb.) folytán felmerülő kiadások és költségek sem.

Az átadás a feladással megtörténtnek tekintendő és az ezután felmerült kiadások, károk és veszteségek vevő veszélyére és terhére mennek.

14. §. Import tűzifánál „helyt“ (ab) vagon magyar határállomás“ történő eladás esetén a magyar határállomásig felmerülő összes költségek (tehát az esetleges kiviteli illeték és az idegen vasuti fuvardíj is) az eladó terhelik, s csupán a magyar határállomáson és onnan a leadóállomásig felmerülő összes költségek mennek a vevő terhére.

15. §. „Helyt“ (ab) leadóállomás“ vagy „paritás leadóállomás“ kikötése mellett történő eladásnál az ár az eladás idejében érvényes vasuti fuvardíjak és egyéb mellékköltségek mellett értendő olyképp, hogy a rendeltetési állomásig felmerülő fuvardíjakat s összes költségeket — a 13. §. 2. bekezdésében említettek kivételével — eladó viseli, a vevő tartozván mégis azokat az eladó terhére előlegezni.



A leadóállomáson felmerülő minden kiadás és költség — pl. a fekbér, kövezetvám, az iparvágányra való kitolás költsége stb. — a fenti kikötés esetén is a vevőt terheli.

#### 16. §. Irányadó súly.

Egyéb kikötés hiányában a számlázás és vételárfizetés alapjául:

„helyt (ab) feladóállomás“, illetve „helyt (ab) határállomás“ vagy „paritás leadóállomás“ kikötése melletti eladások esetén mindig a feladóállomás,

„helyt (ab) leadóállomás“ melletti eladás esetén a leadóállomás hivatalos súlymegállapítása képezi.

Hajón való szállítás esetén eltérő megállapodás hiján a súlyszerinti elszámolás és a vételárfizetésre nézve a hivatalosan megállapított mérülési súly szolgál alapul.

#### 17. §. Kocsikihasználás.

A vasuti kocsikat az eladó legalább oly mértékben köteles kihasználni, hogy a szállított tűzifára a 10.000 kg.-os díjtétel legyen alkalmazható és 3 százaléknál nagyobb holtfuvar vevőt ne terhelje.

A 3 százaléknál nagyobb holtfuvar (vagyis 9700 kg.-nál kisebb rakomány) csak az esetben nem képezheti a vevő részéről kifogás tárgyát, ha rendkívüli könnyű választék (hántott fa, lágy tűzifa, baltázott dorong, botfa, fűrészpor stb) szállítása miatt a kocsikat a térfogatüreszelvény teljes kihasználásával jobban megterhelni nem lehet.

---